

Zanimive pripovedi profesorja Silvestra.

9. Kako je na luni.*

Proesor Silvester je povedal vaški mladini zgodbo o Dolarjevem Peterčku, ki se mu je sanjalo, da se je s svojim očetom in stricem-profesorjem odpeljal v zrakoplovu na luno. Polna poučnih zanimivosti je bila ta pot, a tudi polna nevarnosti. Najhujše pa je popotno trojico zadelo tisti hip, ko je priletel zrakoplov z neznansko močjo ob trda tla na luni. Obležali so v svojih čolnicah iz gumija kakor mrtvi.

Toda kmalu se je pokazalo, da je v njih še življenje. Prvi je začel gibati Peterčkov oče, ker je bil najmočnejši. Roko in nogo je privzdignil in opazil, da je še cel... In nele cel: kmalu je bil tudi spet na nogah in je začel tresti starega profesorja in Peterčka. Brž sta se tudi tadva prebudila iz nezvesti. Pač so čutili potem vsi trije precejšnje bolečine po svojih kosteh in udih. A živi so vendarle še bili. Videti je bilo, da jo je še najbolj skupil Peterček. Kar jokali bi bil, tako mu je gomazelo in ga skelelo po bedrih in glavi, po lakteh in hrbtišču. Toda stari profesor mu je dal brž nekaj okrepčujočih kapljic, ki jih je imel tudi za take slučaje s seboj, in se je Peterček kmalu ž njimi očitno okrepčal.

Ko si je malce opomogel, je vprašal radoveden profesorja: »Kajne, da smo zdaj že na luni in da ne bo treba več potovati dalje? Čudno to! Saj je tukaj ravnotakšno kamenje in pesek, kot da smo na zemlji! In solnce — ali ne sije tako, kot bi bil jasen dan, pa nebo je polno zvezd kot na zemlji, kadar je noč! Pri vsem tem je pa vendar nebo temno, čeprav je okrog nas svetel dan.«

Celo kopico vprašanj je stresel mali Peterček v svoji zvedavi bistrumnosti pred starega učenjaka. Toda bolj ko je tiščal vanj, manj je zvedel od njega. »Kako je to? Ali je oglušel pri padcu ali kali?« Peterček je premišljal... »Čakaj, še enkrat mu zatrobim na vse grlo!« — In zavpil je, kolikor je imel sape njegov meh: »Stric! Slišite! Ali nič več ne slišite?« — Pa — kaj to? Saj Peterček niti samega sebe več ni slišal! O tem se je prepričal prav dobro, ko je skusil iznova ujeti svoj glas. Zdelo se mu je, da bo vzrok gumijasta kapa, pritrjena nad glavo. Zato jo je skusil premakniti. Stari profesor pa je brž razjarjen prijel dečka za roko in mu dal vedeti, naj pusti zračno kapo na glavi pri miru, če noče, da umre. Potem je dal tudi Peterčkovemu očetu znamenje, da bo zdaj pokazal nekaj posebnega.

Vzel je v roke nabit samokres in ga večkrat zaporedoma sprožil. Oče in sin sta pač videla ogenj, ki se je pokazal ob strelu, poka pa nista slišala nobene. Profesor je vzel kos papirja in njima zapisal sledeče:

»Smo pač na luni, kjer ni zraka! Kjer pa ni zraka, tam tudi ni nič slišati. Če postavimo na zemlji v stekleno posodo, iz katere smo zrak popolnoma odstranili, električni zvonec, ga nič ne slišimo. Podobno je zdaj

* Glej članke »Potovanje na luno« v Vrčcu 1925/26 št. 4—9.

z nami na luni. Smo v brezračnem prostoru, zato bi nič ne slišali, četudi bi kdo s kanonom streljal kar tu vpricho nas. Karkoli bi torej rada povedala, mi morata zapisati, in le pismeno bom tudi jaz občeval z vama.»

Potolažena sta prikimala učenemu starini oče in sin. Potem je zamahnil oče z roko proti solncu, ki je sijalo s tako svetlobo, kot sije na zemlji, kadar je najlepši dan, in proti zvezdam, ki so migljale na daljnem obzorju, pa je vladala okrog njih samih popolna tema, podobna kot je na zemlji, kadar je najbolj črna noč.

Profesor spet vzame papir in zapiše: »Pomnite, da smo v brezračnem prostoru. Svetloba na zemlji nastaja le na ta način, da gredo solnčni žarki skozi zrak, ki dobi ob njih svetlobo. Tu pa ni zraka, zato tudi ni svetlobe. In prav zato vidimo zvezde tudi ob solnčni svetlobi, ki sicer na zemlji ob razsvetljenem zraku izginejo našim očem.«

»Čudno, čudno!« zamodruje mali Peterček. »Kaj bi vendar zemljani počeli, če bi morali živeti na luni? Ne bilo bi ne petja ne zmerjanja ne glasne molitve in ne kletve, in če bi hodili v šolo, bi morali imeti samo pismene naloge!«

Profesor pa da Peterčku in njegovemu očetu z roko znamenje, naj mu sledita. In šli so v smeri hriba, ki se je dvigal sredi prostrane ravnine. Kamor pa je stopila njih noga, povsod je bila gola pustinja: Ni bilo ne trave in ne grmovja ne drevja in nobenega cvetja, nikjer. Pa tudi nobene živali ne v zraku in ne na trdem ni bilo videti. Pravtako niso nikjer zadeli na kako vodo, ne na tekočo in ne na stoječo. Pa tudi najmanjšega šuma ni bilo čuti. Povsod je kraljevala grobna tišina, in vsenaokrog so se dvigale divje razsekane skale s svojimi prepadi in črmi.

(Nadaljevanje.)

